

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (velkého senátu)

25. ledna 2022*

„Kasační opravný prostředek – Státní podpory – Články 107 a 108 SFEU – Dvoustranná dohoda o investicích – Rozhodčí doložka – Rumunsko – Přistoupení k Evropské unii – Zrušení režimu daňových pobídek před přistoupením – Rozhodčí nález, který přiznává výplatu náhrady škody po přistoupení – Rozhodnutí Evropské komise, kterým je tato výplata prohlášena za státní podporu neslučitelnou s vnitřním trhem a je nařízeno její navrácení – Pravomoc Komise – Použití *ratione temporis* unijního práva – Určení data, ke kterému má příjemce nárok na získání podpory – Článek 19 SEU – Články 267 a 344 SFEU – Autonomie unijního práva“

Ve věci C-638/19 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 27. srpna 2019,

Evropská komise, zastoupená T. Maxian Ruschem a P.-J. Loewenthalem, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka),

podporovaná:

Spolkovou republikou Německo, zastoupenou D. Klebsem, R. Kanitzem a J. Möllerem, jako zmocněnci,

Lotyšskou republikou, zastoupenou K. Pommere, jako zmocněnkyní,

Polskou republikou, zastoupenou D. Lutostańskou, B. Majczynou a M. Rzotkiewiczem, jako zmocněnci,

vedlejšími účastnicemi řízení o kasačním opravném prostředku,

přičemž dalšími účastníky řízení jsou:

European Food SA, se sídlem v Drăgănești (Rumunsko),

Starmill SRL, se sídlem v Drăgănești,

Multipack SRL, se sídlem v Drăgănești,

* Jednací jazyk: angličtina.

Scandic Distilleries SA, se sídlem v Oradea (Rumunsko),

Ioan Micula, s bydlištěm v Oradea,

zastoupení K. Struckmannem, Rechtsanwalt, G. Forwoodem, avocat, a A. Kadrim, solicitor,

Viorel Micula, s bydlištěm v Oradea,

European Drinks SA, se sídlem v Ștei (Rumunsko),

Rieni Drinks SA, se sídlem v Rieni (Rumunsko),

Transilvania General Import-Export SRL, se sídlem v Oradea,

West Leasing SRL, dříve West Leasing International SRL, se sídlem v Pântășești (Rumunsko),

zastoupení J. Derennem, D. Vallindasem a O. Popescuem, avocats,

žalobci v prvním stupni,

Španělské království, zastoupené původně S. Centeno Huerta, jako zmocněnkyní, poté A. Gavela Llopis, jako zmocněnkyní,

Maďarsko,

vedlejší účastníci řízení v první stupni,

SOUDNÍ DVŮR (velký senát),

ve složení K. Lenaerts, předseda, A. Arabadžev, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan (zpravodaj), S. Rodin a I. Jarukaitis, předsedové senátů, M. Ilešič, F. Biltgen, N. Piçarra, L. S. Rossi a A. Kumin, soudci,

generální advokát: M. Szpunar,

vedoucí soudní kanceláře: M. Longar, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 20. dubna 2021,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 1. července 2021,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Kasačním opravným prostředkem se Evropská komise domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 18. června 2019, European Food a další v. Komise (T-624/15, T-694/15 a T-704/15, dále jen „napadený rozsudek“, EU:T:2019:423), kterým Tribunal zrušil rozhodnutí

Komise (EU) 2015/1470 ze dne 30. března 2015 o státní podpoře SA.38517 (2014/C) (ex 2014/NN) poskytnuté Rumunskem – Rozhodčí nález ve věci Micula v. Rumunsko ze dne 11. prosince 2013 (Úř. věst. 2015, L 232, s. 43) (dále jen „sporné rozhodnutí“).

- 2 Španělské království se svým vedlejším kasačním opravným prostředkem rovněž domáhá zrušení napadeného rozsudku.

Právní rámec

Úmluva ICSID

- 3 Úmluva o řešení sporů z investic mezi státy a občany druhých států, která byla uzavřena ve Washingtonu dne 18. března 1965 (dále jen „Úmluva ICSID“) a v Rumunsku vstoupila v platnost dne 12. října 1975, v čl. 53 odst. 1 uvádí:

„Rozhodčí nález bude pro strany závazný a nebude předmětem odvolání nebo jakéhokoli jiného opravného prostředku, s výjimkou těch, které jsou uvedeny v této Úmluvě. Každá strana bude dodržovat a plnit podmínky rozhodčího nálezu [...]“

- 4 Článek 54 odst. 1 Úmluvy ICSID stanoví:

„Každý smluvní stát uzná rozhodčí nález vydaný podle této Úmluvy jako závazný a bude na svém území vymáhat plnění peněžních závazků uložených v rozhodčím nálezu, jakoby to bylo konečné rozhodnutí soudu v tomto státě. [...]“

Evropská dohoda

- 5 Evropská dohoda zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na jedné straně a Rumunskem na straně druhé, která byla uzavřena a schválena jménem Společenství rozhodnutím Rady a Komise 94/907/ESUO, ES, Euratom ze dne 19. prosince 1994 (Úř. věst. 1994, L 357, s. 2; Zvl. vyd. 11/21, s. 528, dále jen „Evropská dohoda“) a vstoupila v platnost dne 1. února 1995, v čl. 64 odst. 1 a 2 stanovila:

„1. Tyto postupy jsou neslučitelné s řádným fungováním této dohody, jelikož mohou ovlivnit obchod mezi Společenstvím a Rumunskem:

[...]

(iii) každá veřejná podpora, která narušuje nebo hrozí narušit hospodářskou soutěž zvýhodňováním některých podniků nebo výrobou určitého zboží.

2. Jakékoli postupy, které jsou v rozporu s tímto článkem, se posuzují na základě kritérií vyplývajících z používání pravidel článků [101, 102 a 107 SFEU]“.

- 6 Články 69 a 71 Evropské dohody ukládaly Rumunsku, aby zajistilo, že se jeho právní předpisy postupně stanou slučitelnými s *acquis communautaire*.

BIT

- 7 Dvoustranná dohoda o investicích, která byla dne 29. května 2002 uzavřena mezi vládou Švédského království a rumunskou vládou ohledně podpory a vzájemné ochrany investic (dále jen „BIT“) a vstoupila v platnost dne 1. července 2003, v čl. 2 odst. 3 uvádí:
- „Každá smluvní strana vždy zajistí investicím investorů z druhé smluvní strany spravedlivé a rovné zacházení a nebude prostřednictvím svévolných nebo diskriminačních opatření bránit správě, řízení, udržování, užívání, požívání nebo nakládání s takovými investicemi těmito investory.“
- 8 Článek 7 BIT stanoví, že spory mezi investory a signatářskými zeměmi řeší mimo jiné rozhodčí soud uplatňující Úmluvu ICSID (dále jen „rozhodčí doložka“).

Smlouva o přistoupení Bulharské republiky a Rumunska k Evropské unii a Akt o přistoupení

- 9 Na základě smlouvy o přistoupení Bulharské republiky a Rumunska k Evropské unii (Úř. věst. 2005, L 157, s. 11), která byla podepsána dne 25. dubna 2005, přistoupilo Rumunsko dne 1. ledna 2007 k Evropské unii.
- 10 Článek 2 Aktu o podmínkách přistoupení Bulharské republiky a Rumunska a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 2005, L 157, s. 203, dále jen „Akt o přistoupení“), uvádí:
- „Ode dne přistoupení se ustanovení původních smluv a aktů přijatých orgány [...] přede dnem přistoupení stávají závaznými pro [...] Rumunsko a uplatňují se [v tomto státě] za podmínek stanovených v uvedených smlouvách a v tomto aktu.“
- 11 Příloha V Aktu o přistoupení obsahuje hlavu 2, nadepsanou „Hospodářská soutěž“, která ve svých bodech 1 a 5 obsahuje zvláštní ustanovení o režimech podpor a individuálních podporách, které nabyly účinku v Rumunsku přede dnem přistoupení k Unii a které jsou stále použitelné i po tomto dni.

Nařízení (ES) č. 659/1999

- 12 Článek 6 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 [SFEU] (Úř. věst. 1999, L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), ve znění nařízení Rady (EU) č. 734/2013 ze dne 22. července 2013 (Úř. věst. 2013, L 204, s. 15) (dále jen „nařízení č. 659/1999“), nadepsaný „Formální vyšetřovací řízení, v odstavci 1 stanovil:
- „Rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení shrne relevantní faktické a právní otázky, zahrne předběžné hodnocení Komise o charakteru navrhovaného opatření jako podpory a vyloží pochybnosti o jeho slučitelnosti [s vnitřním] trhem. Rozhodnutí vyzve dotýčný členský stát a ostatní zúčastněné strany, aby předložily připomínky v předepsané lhůtě, která obvykle nepřesáhne jeden měsíc. [...]“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

- 13 Skutečnosti předcházející sporu, jak vyplývají z bodů 1 až 42 napadeného rozsudku, lze shrnout následovně.

- 14 Dne 2. října 1998 rumunské orgány přijaly mimořádné nařízení vlády č. 24/1998 (dále jen „MNV 24“), které některým investorům ve znevýhodněných regionech, kteří získali osvědčení trvalého investora, poskytlo řadu daňových pobídek, včetně mimo jiné takových výhod, jako je osvobození od cla a daně z přidané hodnoty u strojů, vrácení cla ze surovin nebo také osvobození od korporační daně, a to po dobu, po kterou zůstala oblast investic kvalifikována jako „znevýhodněný region“.
- 15 Rozhodnutím ze dne 25. března 1999, účinným ode dne 1. dubna 1999, rumunská vláda kvalifikovala důlní oblast Ștei-Nucet v župě Bihor jako „znevýhodněný region“ na dobu deseti let.
- 16 Za účelem splnění povinnosti postupného sbližování rumunských a unijních právních předpisů podle Evropské dohody přijalo Rumunsko v roce 1999 zákon č. 143/1999 o státních podporách, který nabyl účinnosti dne 1. ledna 2000. Tento zákon definoval státní podpory stejně jako článek 64 Evropské dohody a čl. 107 odst. 1 SFEU. V tomto zákoně byly rovněž Consiliul Concurenței (Rada pro hospodářskou soutěž, Rumunsko) a Oficiul Concurenței (Úřad pro hospodářskou soutěž, Rumunsko) označeny jako vnitrostátní orgány pověřené dohledem nad státními podporami, které mají pravomoc posuzovat slučitelnost státních podpor, které Rumunsko poskytlo podnikům.
- 17 V rozhodnutí č. 244/2000 ze dne 15. května 2000 měla Rada pro hospodářskou soutěž za to, že několik daňových pobídek poskytnutých na základě MNV 24 je státními podporami, a musí být proto zrušeny.
- 18 Dne 1. července 2000 mimořádné nařízení vlády č. 75/2000 (dále jen „MNV 75“) změnilo MNV 24, přičemž ponechalo v platnosti dotčené daňové pobídky (dále jen společně „dotčený režim daňových pobídek“).
- 19 Rada pro hospodářskou soutěž podala ke Curtea de Apel București (Odvolací soud v Bukurešti, Rumunsko) opravný prostředek, na jehož podporu uvedla, že navzdory přijetí MNV 75 nebylo její rozhodnutí č. 244/2000 provedeno. Tento opravný prostředek byl dne 26. ledna 2001 zamítnut z důvodu, že MNV 75 musí být považováno za legislativní opatření, a že tedy jeho legalita nemůže být podle zákona č. 143/1999 zpochybněna Radou pro hospodářskou soutěž. Rozsudkem ze dne 19. února 2002 Înalta Curte de Casație și Justiție (Nejvyšší kasační a justiční soud, Rumunsko) toto rozhodnutí potvrdil.
- 20 Ioan a Viorel Miculovi, švédští občané s bydlištěm v Rumunsku, jsou většinovými akcionáři společnosti European Food and Drinks Group, která se zabývá výrobou potravin a nápojů v regionu Ștei-Nucet v župě Bihor (Rumunsko). Společnost European Food and Drinks Group vlastní společnosti European Food SA, Starmill SRL, Multipack SRL, Scandic Distilleries SA, European Drinks SA, Rieni Drinks SA, Transilvania General Import-Export SRL a West Leasing International SRL.
- 21 Na základě osvědčení trvalých investorů, která získala společnost European Food dne 1. června 2000 a společnosti Starmill a Multipack dne 17. května 2002, tyto tři společnosti investovaly v důlní oblasti Ștei-Nucet.
- 22 V únoru 2000 byla zahájena jednání o přistoupení Rumunska k Unii. V této souvislosti Unie ve společném postoji ze dne 21. listopadu 2001 konstatovala, že v Rumunsku existuje „řada režimů existujících podpor i nových neslučitelných podpor, které nejsou v souladu s *acquis*“, například „nástroje stanovené v [dotčeném režimu daňových pobídek]“.

- 23 Dne 26. srpna 2004 Rumunsko zrušilo veškerá opatření poskytnutá v rámci dotčeného režimu daňových pobídek, s výjimkou osvobození od korporační daně, a upřesnilo, že „[m]ají-li se splnit kritéria stanovená v pravidlech Společenství týkajících se státní podpory a také uzavřít jednání o kapitole č. 6 – politice hospodářské soutěže, je nutné z vnitrostátních právních předpisů odstranit všechny formy státní podpory neslučitelné s *acquis communautaire* v této oblasti“. Toto zrušení nabylo účinnosti dne 22. února 2005.
- 24 Dne 28. července 2005 požádali Ioan a Viorel Miculovi, European Food, Starmill a Multipack (dále jen „žalobci v rozhodčím řízení“) o ustavení rozhodčího soudu podle článku 7 BIT za účelem získání náhrady škody způsobené zrušením dotčeného režimu daňových pobídek.
- 25 Dne 1. ledna 2007 přistoupilo Rumunsko k Unii.
- 26 Rozhodnutím ze dne 24. září 2008 rozhodčí soud prohlásil návrh na rozhodčí řízení za přípustný.
- 27 V rozhodčím nález ze dne 11. prosince 2013 (dále jen „rozhodčí nález“) měl rozhodčí soud za to, že Rumunsko tím, že zrušilo dotčený režim daňových pobídek před 1. dubnem 2009, narušilo legitimní očekávání žalobců v rozhodčím řízení, kteří se domnívali, že tyto pobídky budou v podstatě v téže podobě dostupné do 31. března 2009, nejednalo transparentně, když tyto žalobce včas nevarovalo, a nezajistilo spravedlivé a rovné zacházení s investicemi uskutečněnými uvedenými žalobci ve smyslu čl. 2 odst. 3 BIT. Rozhodčí soud tudíž uložil Rumunsku povinnost zaplatit žalobcům v rozhodčím řízení náhradu škody ve výši 791 882 452 rumunských lei (RON) (přibližně 178 milionů eur), přičemž tato částka byla stanovena především s přihlédnutím ke škodě, kterou tito žalobci údajně utrpěli v období od 22. února 2005 do 31. března 2009.
- 28 Dne 31. ledna 2014 informovaly útvary Komise rumunské orgány, že jakékoliv provedení či výkon rozhodčího nálezu bude považováno za novou podporu a musí být oznámeno Komisi.
- 29 Dne 20. února 2014 informovaly rumunské orgány útvary Komise, že zaplatily část náhrady škody, kterou rozhodčí soud přiznal žalobcům v rozhodčím řízení, a to započtením proti daním, které společnost European Food dlužila rumunským orgánům.
- 30 Dne 26. května 2014 přijala Komise rozhodnutí C(2014) 3192 final, kterým se Rumunsku ukládá, aby okamžitě pozastavilo veškerá jednání, která by mohla vést k provedení či výkonu rozhodčího nálezu, jelikož takové jednání se jeví být protiprávní státní podporou, a to do doby, než Komise přijme konečné rozhodnutí o slučitelnosti tohoto opatření s vnitřním trhem.
- 31 Dne 1. října 2014 informovala Komise Rumunsko, že se rozhodla zahájit formální vyšetřovací řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU v souvislosti s částečným výkonem rozhodčího nálezu Rumunskem na počátku roku 2014 a v souvislosti s jakýmkoli dalším provedením či výkonem rozhodčího nálezu.
- 32 Dne 29. května 2015 převedly rumunské orgány zbývající částku splatnou na základě rozhodčího nálezu, a považovaly ho tudíž za plně provedený v plném rozsahu.
- 33 Dne 30. března 2015 přijala Komise sporné rozhodnutí. Článek 1 tohoto rozhodnutí stanoví, že výplata náhrady škody přiznané rozhodčím nálezem jedné hospodářské jednotce, již tvoří Ioan a Viorel Miculovi, European Food, Starmill, Multipack, European Drinks, Rieni Drinks, Scandic Distilleries, Transilvania General Import-Export a West Leasing International, představuje „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, která není slučitelná s vnitřním trhem. Podle

článku 2 tohoto rozhodnutí je Rumunsko povinno nevyplatit neslučitelnou podporu uvedenou v článku 1 daného rozhodnutí a dosáhnout navrácení těch neslučitelných podpor, které již byly vyplaceny subjektům, které tvoří tuto hospodářskou jednotku, jakož i veškerých podpor vyplacených těmto subjektům, které nebyly Komisi oznámeny podle čl. 108 odst. 3 SFEU, nebo veškerých podpor vyplacených po dni přijetí téhož rozhodnutí.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

- 34 Návrhy došlými soudní kanceláři Tribunálu ve dnech 6., 30. a 28. listopadu 2015 podali společnosti European Food, Starmill, Multipack a Scandic Distilleries ve věci T-624/15, Ioan Micula ve věci T-694/15 a Viorel Micula a společnosti European Drinks, Rieni Drinks, Transilvania General Import-Export a West Leasing ve věci T-704/15 žaloby na neplatnost na základě článku 263 SFEU, kterými se domáhali zrušení sporného rozhodnutí. Tribunál povolil vedlejší účastenství Španělského království a Maďarska na podporu návrhových žádání Komise. Tribunál na základě článku 68 svého jednacího řádu spojil tyto tři věci pro účely rozhodnutí, jímž se končí řízení.
- 35 Tribunál měl za to, že tito žalobci uplatnili na podporu svých žalob sedm žalobních důvodů. První žalobní důvod vycházel z nedostatku pravomoci Komise přijmout sporné rozhodnutí a ze zneužití pravomoci a porušení článku 351 SFEU a obecných právních zásad. Druhý žalobní důvod vycházel z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU. Třetí žalobní důvod se týkal porušení zásady ochrany legitimního očekávání. Čtvrtý žalobní důvod vycházel z nesprávného posouzení slučitelnosti dotčeného opatření s vnitřním trhem. Pátý žalobní důvod vycházel z nesprávného určení příjemců podpory a z nedostatku odůvodnění. Šestý žalobní důvod vycházel z nesprávného právního posouzení týkajícího se navrácení podpory. Konečně sedmý žalobní důvod vycházel z porušení práva být vyslechnut, porušení čl. 108 odst. 3 SFEU a porušení čl. 6 odst. 1 nařízení č. 659/1999.
- 36 Tribunál v napadeném rozsudku vyhověl první části prvního žalobního důvodu uplatněné ve věci T-704/15 a první části druhého žalobního uplatněné ve věcech T-624/15 a T-694/15, vycházejících jednak z nedostatku pravomoci Komise přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU a jednak z toho, že vyplacení náhrady škody neposkytuje výhodu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, jelikož údajná výhoda byla poskytnuta před přistoupením Rumunska k Unii. Tribunál v bodech 59 až 93 uvedeného rozsudku rozhodl, že Komise přijetím sporného rozhodnutí uplatnila své pravomoci, které má na základě článku 108 SFEU a nařízení č. 659/1999, retroaktivně na skutečnosti předcházející tomuto přistoupení, a Komise tudíž nemohla dotčené opatření, a sice – podle tohoto rozhodnutí – vyplacení náhrady přiznané rozhodčím soudem za škodu, kterou žalobci v rozhodčím řízení údajně utrpěli z důvodu zrušení dotčeného režimu daňových pobídek tímto státem, kvalifikovat jako „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 37 Tribunál mimoto vyhověl druhé části druhého žalobního důvodu uplatněné ve věcech T-624/15 a T-694/15 a první části druhého žalobního důvodu uplatněné ve věci T-704/15, které se v podstatě týkají nesprávné právní kvalifikace rozhodčího nálezu s ohledem na pojmy „výhoda“ a „podpora“ ve smyslu článku 107 SFEU. V tomto ohledu Tribunál v bodech 98 až 111 napadeného rozsudku v podstatě rozhodl, že jelikož unijní právo není *ratione temporis* použitelné a Komise nemá pravomoc na základě článku 108 SFEU ani nařízení č. 659/1999, je sporné rozhodnutí protiprávní v rozsahu, v němž jako „výhodu“ a „podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU kvalifikuje přiznání této náhrady škody, a to přinejmenším pro období předcházející datu, kdy unijní právo vstoupilo v Rumunsku v platnost.

- 38 Tribunál proto sporné rozhodnutí zrušil v plném rozsahu, aniž se zabýval ostatními částmi těchto žalobních důvodů či ostatními žalobními důvody.

Návrhová žádání účastníků řízení a řízení před Soudním dvorem

- 39 Komise v kasačním opravném prostředku navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek;
 - zamítl první část prvního žalobního důvodu a první část druhého žalobního důvodu uplatněné ve věci T-704/15, jakož i první a druhou část druhého žalobního důvodu uplatněné ve věcech T-624/15 a T-694/15;
 - vrátil spojené věci T-624/15, T-694/15 a T-704/15 Tribunálu, aby rozhodl o ostatních žalobních důvodech, a
 - rozhodl, že o nákladech řízení bude rozhodnuto později.
- 40 Společnosti European Food, Starmill, Multipack a Scandic Distilleries, jakož i Ioan Micula (dále jen společně „European Food a další“) navrhují, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek;
 - podpůrně zrušil sporné rozhodnutí;
 - podpůrněji vrátil věci Tribunálu a
 - rozhodl, že Komise a vedlejší účastníci řízení ponesou vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené European Food a dalšími v řízení v prvním stupni a v řízení o kasačním opravném prostředku.
- 41 Viorel Micula, European Drinks, Rieni Drinks, Transilvania General Import-Export a West Leasing (dále jen společně „Viorel Micula a další“) navrhují, aby Soudní dvůr:
- zamítl kasační opravný prostředek;
 - podpůrně vyhověl druhému žalobnímu důvodu uplatněnému ve věci T-704/15, a zrušil tudíž sporné rozhodnutí;
 - podpůrněji vrátil věc Tribunálu;
 - rozhodl, že Komise ponese vlastní náklady řízení a nahradí náklady řízení vynaložené Viorelem Miculou a dalšími v řízení v prvním stupni a v řízení o kasačním opravném prostředku, a
 - rozhodl, že Španělské království a Maďarsko ponesou vlastní náklady řízení vynaložené v řízení v prvním stupni a v řízení o kasačním opravném prostředku.

- 42 Španělské království navrhuje, aby Soudní dvůr:
- vyhověl kasačnímu opravnému prostředku, zrušil napadený rozsudek a odmítl žalobu v prvním stupni jako nepřipustnou a
 - podpůrně vyhověl kasačnímu opravnému prostředku, zrušil napadený rozsudek a zamítl žalobu v prvním stupni jako neopodstatněnou.
- 43 Španělské království v rámci vedlejšího kasačního opravného prostředku navrhuje, aby Soudní dvůr:
- zrušil napadený rozsudek;
 - odmítl žalobu v prvním stupni jako nepřipustnou a
 - uložil European Food a dalším a Viorelu Miculovi a dalším náhradu nákladů řízení.
- 44 Komise navrhuje, aby bylo vedlejšímu kasačnímu opravnému prostředku vyhověno.
- 45 European Food a další a Viorel Micula a další navrhují, aby byl vedlejší kasační opravný prostředek zamítnut a bylo rozhodnuto, že Španělské království, Komise a vedlejší účastníci řízení ponесou vlastní náklady řízení související s vedlejším kasačním opravným prostředkem a Španělské království nahradí náklady řízení vynaložené European Food a dalšími a Viorelem Miculou a dalšími v souvislosti s uvedeným kasačním opravným prostředkem.
- 46 Polská republika dopisem ze dne 25. listopadu 2019 a Lotyšská republika dopisem ze dne 5. prosince 2019 podaly návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Komise na základě čl. 40 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie.
- 47 Rozhodnutími předsedy Soudního dvora ze dne 6. ledna 2020 bylo povoleno vedlejší účastenství Polské republiky a rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 9. ledna 2020 bylo povoleno vedlejší účastenství Lotyšské republiky, přičemž Lotyšské republice bylo v souladu s čl. 129 odst. 4 jednacího řádu Soudního dvora povoleno pouze vyjádřit se na jednání, pokud se bude konat, jelikož její návrh na vstup vedlejšího účastníka do řízení byl předložen po uplynutí lhůty uvedené v čl. 190 odst. 2 tohoto jednacího řádu.
- 48 V dopisech ze dne 17. března 2020 European Food a další a Viorel Micula a další navrhli, aby Soudní dvůr vyloučil Španělské království jako účastníka tohoto řízení, a odmítl tudíž kasační odpověď k hlavnímu kasačnímu opravnému prostředku předloženou tímto členským státem. Na podporu tohoto návrhu tito účastníci řízení uvádí, že Španělské království zajisté nemělo jakožto členský stát povinnost prokázat právní zájem na vstupu do řízení před Tribunálem na základě čl. 40 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie. Nicméně podle článku 172 jednacího řádu Soudního dvora kterýkoli účastník řízení v dotčené věci před Tribunálem, včetně členského státu, musí k získání postavení účastníka řízení o kasačním opravném prostředku prokázat právní zájem na vyhovění tomuto kasačnímu opravnému prostředku, nebo na jeho odmítnutí či zamítnutí. Tato podmínka, která byla zavedena při přepracování uvedeného jednacího řádu v roce 2012, se musí podle jejich názoru vztahovat rovněž na členské státy.

- 49 Dopisy ze dne 29. března 2020 oznámila kancelář Soudního dvora v návaznosti na rozhodnutí předsedy Soudního dvora, po vyslechnutí soudce zpravodaje a generálního advokáta, těmto účastníkům řízení, že jejich návrh byl zamítnut z důvodu, že Španělské království tím, že bylo jako členský stát oprávněno vstoupit do řízení v prvním stupni podle čl. 40 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie, je bez dalšího účastníkem řízení o kasačním opravném prostředku.
- 50 Dopisem ze dne 16. prosince 2020 podala Spolková republika Německo návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastnice na podporu návrhových žádání Komise na základě čl. 40 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie.
- 51 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 12. ledna 2021 bylo povoleno vedlejší účastenství tohoto členského státu v souladu s čl. 129 odst. 4 jednacího řádu Soudního dvora, aby se vyjádřil na jednání, pokud se bude konat, jelikož jeho návrh na vstup vedlejšího účastníka do řízení byl předložen po uplynutí lhůty uvedené v čl. 190 odst. 2 tohoto jednacího řádu.

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení

- 52 Podáními došlými kanceláři Soudního dvora dne 12. a 14. července 2021 European Food a další a Viorel Micula a další podali návrh na znovuotevření ústní části řízení. Na podporu svého návrhu v podstatě tvrdí, že se stanoviskem generálního advokáta nesouhlasí ve dvou bodech.
- 53 Zprvce generální advokát podle jejich názoru v bodě 138 svého stanoviska nesprávně posoudil důsledky, které má na odpověď na první část druhého žalobního důvodu předloženou ve věcech T-624/15 a T-694/15 nesprávné právní posouzení, kterého se podle něj dopustil Tribunál, když rozhodl, že údajná státní podpora byla poskytnuta po dni zrušení dotčeného režimu daňových pobídek v rozporu s BIT. Je podle nich pravda, že toto nesprávné právní posouzení odůvodňuje zrušení napadeného rozsudku, jelikož nárok na tuto podporu nevyplývá z tohoto zrušení, ale z rozhodčího nálezu, který byl vydán po přistoupení Rumunska k Unii. Avšak na rozdíl od toho, co navrhuje generální advokát, musí být první částí tohoto druhého žalobního důvodu podle jejich názoru vyhověno, jelikož je v ní Komisi vytýkáno, že měla ve sporném rozhodnutí za to, že dotčená státní podpora nevyplývá z rozhodčího nálezu, ale ze samotného vyplacení náhrady škody přiznané tímto nálezem, zatímco vyplacení částky poskytnuté z tohoto titulu neposkytuje žádnou další výhodu oproti uvedenému nálezu. Přesná identifikace dotčeného opatření státní podpory je podle jejich názoru rovněž rozhodující otázkou, která byla řešena v rámci druhého žalobního důvodu ve věci T-704/15, takže pokud by se měl Soudní dvůr řídit argumentací generálního advokáta uvedenou v jeho stanovisku, musel by vrátit posouzení této otázky Tribunálu.
- 54 Zadruhé měl generální advokát v bodě 135 svého stanoviska podle jejich názoru nesprávně za to, že každé opatření, které bylo po vydání rozhodčího nálezu přijato při jeho provádění Rumunskem, může představovat státní podporu. Pouze tento nález totiž může vést k přiznání takové podpory, jelikož podle článku 53 Úmluvy ICSID povinnost Rumunska zaplatit náhradu škody vyplývá z uvedeného nálezu, aniž je nutné, aby rumunské orgány podnikly dodatečné správní či soudní kroky. Zejména postup uznání rozhodčího nálezu je pouhou administrativní formalitou pouze v případě, že tento stát nerespektuje tento nález.

- 55 V tomto ohledu je třeba připomenout, že statut Soudního dvora Evropské unie ani jednací řád Soudního dvora neumožňují účastníkům řízení předložit vyjádření v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem [rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 41 a citovaná judikatura].
- 56 Dále je třeba připomenout, že podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU generální advokát předkládá veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které podle statutu Soudního dvora Evropské unie vyžadují jeho účast. Soudní dvůr není vázán ani tímto stanoviskem ani důvody, na základě kterých k němu generální advokát dospěl. Nesouhlas účastníka řízení se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení, a to bez ohledu na otázky, kterými se generální advokát ve stanovisku zabýval [rozsudek ze dne 15. července 2021, Komise v. Polsko (Kárný režim soudců), C-791/19, EU:C:2021:596, bod 42 a citovaná judikatura].
- 57 Soudní dvůr však může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení v souladu s článkem 83 svého jednacího řádu, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora.
- 58 V projednávaném případě má však Soudní dvůr po vyslechnutí generálního advokáta za to, že po skončení písemné části řízení a po jednání, které se před ním konalo, má k dispozici všechny informace nezbytné pro vydání rozhodnutí v projednávané věci. Soudní dvůr mimoto uvádí, že návrhy na znovuotevření ústní části řízení podané European Food a dalšími a Viorelem Miculou a dalšími neobsahují žádnou novou skutečnost, jež by mohla mít vliv na rozhodnutí, které má vydat v uvedené věci.
- 59 Za těchto podmínek není důvodné nařídit znovuotevření ústní části řízení.

K hlavnímu kasačnímu opravnému prostředku

- 60 Komise, podporovaná Španělským královstvím a vedlejšími účastnicemi řízení, uplatňuje na podporu kasačního opravného prostředku tři důvody.
- 61 V prvním důvodu kasačního opravného prostředku, který má dvě části, Komise tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že Komise neměla pravomoc přijmout sporné rozhodnutí. První část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, uplatněná primárně, se týká porušení článku 108 SFEU Tribunálem, zatímco druhá část uvedeného důvodu, uplatněná podřídně, se týká porušení přílohy V kapitoly 2 Aktu o přistoupení.
- 62 V druhém důvodu kasačního opravného prostředku, který má dvě části, Komise uvádí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že se unijní právo nevztahuje na náhradu škody přiznanou rozhodčím nálezem. První část tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, uplatněná primárně, se týká toho, že Tribunál údajně porušil článek 2 Aktu o přistoupení a pravidla uplatnění unijního práva *ratione temporis*, zatímco druhá část uvedeného důvodu kasačního opravného prostředku, uplatněná podřídně, se týká porušení Evropské dohody.

- 63 Ve třetím důvodu kasačního opravného prostředku Komise tvrdí, že Tribunál nesprávně vyložil pojem „výhoda“ a nepřezkoumal celé odůvodnění sporného rozhodnutí, když měl za to, že dotčená náhrada škody nepředstavuje takovou výhodu.
- 64 Nejprve je třeba přezkoumat společně první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku a druhý důvod kasačního opravného prostředku.

K přípustnosti

Argumentace účastníků řízení

- 65 European Food a další a Viorel Micula a další tvrdí, že argumentace uplatněná zejména na podporu první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku a obou částí druhého důvodu kasačního opravného prostředku je nepřijatelná, či dokonce irelevantní, a to z několika důvodů.
- 66 Zprvce určení data, ke kterému byla dotčená státní podpora poskytnuta a které je v podstatě předmětem prvních částí prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku, je podle jejich názoru skutkovým zjištěním. Nemůže být tudíž předmětem kasačního opravného prostředku. Tribunál totiž podle jejich názoru svrchovaně rozhodl, že cílem rozhodčího nálezu bylo nahradit žalobcům v rozhodčím řízení škodu způsobenou událostí, k níž došlo před přistoupením Rumunska k Unii, a sice zrušením dotčeného režimu daňových pobídek tímto státem v rozporu s BIT, a že tento náleznem neměl žádný účinek po tomto přistoupení. Vzhledem k tomu, že Tribunál tak ve skutečnosti stanovil, že vyplacení náhrady škody představuje pouze výkon předchozího nároku, nemůže toto vyplacení představovat výhodu podle čl. 107 odst. 1 SFEU, což postačuje k odůvodnění zrušení sporného rozhodnutí.
- 67 Navíc podle European Food a dalších není argumentace uplatněná Komisí ohledně data, ke kterému byla dotčená státní podpora poskytnuta, dostatečně přesná. V kasačním opravném prostředku zejména nejsou upřesněny důvody napadeného rozsudku, které jsou stíženy nesprávným právním posouzením. Není v něm ani uvedeno, v jakém rozsahu uvedený rozsudek nesprávně vykládá nebo uplatňuje judikaturu Soudního dvora, ani skutečnosti, které byly údajně nesprávně kvalifikovány.
- 68 Zadruhé mají European Food a další a Viorel Micula a další za to, že jelikož státní podpora identifikovaná ve sporném rozhodnutí není tvořena nárokem na dotčenou náhradu škody, a dokonce ani rozhodčím náleznem, ale vyplacením této náhrady škody dlouho po přistoupení Rumunska k Unii, musí být argumenty, kterými Komise zejména na podporu druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že má pravomoc zkoumat opatření, které může představovat státní podporu poskytnutou před tímto přistoupením, odmítnuty jako irelevantní. Totéž podle jejich názoru platí pro argumentaci, kterou Komise na podporu první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že dotčená státní podpora vyplývá z přeměny tohoto nálezu na exekuční titul nebo z vydání uvedeného nálezu. Přijetí těchto argumentů by totiž znamenalo, že Komise v tomto rozhodnutí nesprávně konstatovala, že tato podpora byla poskytnuta vyplacením náhrady škody. Každý pokus Komise změnit nebo doplnit *ex post* odůvodnění uvedeného rozhodnutí je však nepřijatelný.

- 69 Zatřetí European Food a další a Viorel Micula a další tvrdí, že argumentace, kterou se Komise na podporu druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku dovolává porušení Evropské dohody, musí být odmítnuta jako nepřípustná nebo irelevantní. Touto argumentací totiž Komise podle jejich názoru nutně uznává, že Tribunál měl správně za to, že k jakémukoli případnému poskytnutí státní podpory došlo v projednávané věci před přistoupením Rumunska k Unii, což je v rozporu se zněním sporného rozhodnutí. Dále vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí bylo přijato na základě článků 107 a 108 SFEU, Komise nemůže ve fázi projednávaného kasačního opravného prostředku vycházet z Evropské dohody. Unijní soud totiž nemůže právní základ zvolený v uvedeném rozhodnutí nahradit jiným právním základem.
- 70 Komise má za to, že první část prvního důvodu kasačního opravného prostředku a obě části druhého důvodu kasačního opravného prostředku jsou přípustné.

Závěry Soudního dvora

- 71 Zprvce je třeba připomenout, že z čl. 256 odst. 1 SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že kasační opravný prostředek je omezen na právní otázky, a že jedině Tribunál je proto příslušný ke zjištění a posouzení relevantního skutkového stavu, jakož i důkazů. Posouzení skutkového stavu a důkazů nepředstavuje, s výhradou případu jejich zkreslení, právní otázku, která jako taková podléhá přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek ze dne 2. března 2021, Komise v. Itálie a další, C-425/19 P, EU:C:2021:154, bod 52 a citovaná judikatura).
- 72 Naproti tomu jakmile Tribunál zjišťoval nebo posuzoval skutkový stav, má Soudní dvůr pravomoc vykonat přezkum, pokud Tribunál tento skutkový stav právně kvalifikoval a vyvodil z něj právní důsledky. Pravomoc Soudního dvora k přezkumu se vztahuje mimo jiné na otázku, zda Tribunál při posouzení skutkového stavu uplatnil správná právní kritéria (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 2. března 2021, Komise v. Itálie a další, C-425/19 P, EU:C:2021:154, bod 53 a citovaná judikatura).
- 73 V projednávaném případě je třeba konstatovat, že první části prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku nastolují otázku, zda v případě, kdy stejně jako v projednávané věci rozhodčí nález přiznal náhradu škody, která byla údajně způsobena zrušením režimu daňových pobídek v rozporu s BIT, byla státní podpora „poskytnuta“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU ke dni skutečného vyplacení této náhrady škody v rámci výkonu tohoto nálezu, jak tvrdí Komise, neboť nárok na náhradu škody s konečnou platností vznikl ke dni, kdy se uvedený nález stal vykonatelným ve vnitrostátním právu, nebo ke dni tohoto zrušení, jak tvrdí European Food a další a Viorel Micula a další, neboť jak Tribunál rozhodl v napadeném rozsudku, nárok na náhradu škody vznikl k posledně uvedenému datu.
- 74 Taková otázka je přitom zjevně právní otázkou, jelikož vyžaduje určení data, ke kterému byla podpora „poskytnuta“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a ověření, zda Tribunál správně vyložil a uplatnil čl. 107 odst. 1 SFEU, jakož i přesnou právní kvalifikaci skutkového stavu pro účely určení data, ke kterému byla podpora „poskytnuta“ ve smyslu tohoto ustanovení.
- 75 Pokud jde mimoto o tvrzení vycházející z nepřesné povahy argumentace Komise uplatněné v tomto ohledu, je třeba připomenout, že z čl. 256 odst. 1 druhého pododstavce SFEU, čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie a čl. 168 odst. 1 písm. d) jednacího řádu Soudního dvora vyplývá, že kasační opravný prostředek musí přesným způsobem uvádět kritizované části rozsudku, jehož zrušení je navrhováno, jakož i právní argumenty, kterými je

tento návrh konkrétně podpořen, jinak je kasační opravný prostředek nebo předmětný důvod kasačního opravného prostředku nepřipustný (rozsudek ze dne 2. března 2021, Komise v. Itálie a další, C-425/19 P, EU:C:2021:154, bod 55 a citovaná judikatura).

- 76 V projednávaném případě přitom stačí v tomto ohledu uvést, že Komise ve svém kasačním opravném prostředku upřesnila, že svým prvním a druhým důvodem kasačního opravného prostředku napadá body 66 až 80 a 83 až 88 napadeného rozsudku, a za tímto účelem uplatnila jasnou a podrobnou argumentaci uvádějící důvody, proč jsou tyto body podle jejího názoru stíženy nesprávnými právními posouzeními.
- 77 Zadruhé, pokud jde o výtku, že Komise se svým kasačním opravným prostředkem snaží změnit nebo doplnit sporné rozhodnutí stran povahy státní podpory, které se toto rozhodnutí týká, je třeba připomenout, že podle judikatury Soudního dvora uvedené v bodě 75 tohoto rozsudku musí důvod kasačního opravného prostředku, nemá-li být nepřipustný, směřovat ke zrušení rozsudku Tribunálu, jehož zrušení je navrhováno, a nikoli rozhodnutí napadeného v prvním stupni, přičemž musí obsahovat argumentaci konkrétně směřující k určení nesprávného právního posouzení, kterým je údajně daný rozsudek stížen. Navrhovatel tak může vznést kasační opravný prostředek tak, že uvede důvody vyplývající ze samotného napadeného rozsudku směřující ke zpochybnění jeho právní opodstatněnosti (rozsudek ze dne 4. března 2021, Komise v. Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, bod 47 a citovaná judikatura).
- 78 V projednávané věci přitom, jak vyplývá z bodu 73 tohoto rozsudku, Komise svým kasačním opravným prostředkem, zejména prvními částmi prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku, směřuje ke zpochybnění důvodů, na základě kterých měl Tribunál v napadeném rozsudku za to, že státní podpora, které se týká sporné rozhodnutí, byla poskytnuta v okamžiku, kdy Rumunsko – údajně v rozporu s BIT – zrušilo dotčený režim daňových pobídek před přistoupením tohoto státu k Unii, takže tento orgán neměl pravomoc přijmout toto rozhodnutí na základě článku 108 SFEU.
- 79 Taková argumentace, která se týká odůvodnění uvedeného rozsudku, je přípustná ve stadiu kasačního opravného prostředku bez ohledu na odůvodnění sporného rozhodnutí a zejména přesné obrysy opatření, které Komise v tomto rozhodnutí považovala za „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 80 Naproti tomu je třeba v tomto ohledu zdůraznit, že jelikož pravomoc Soudního dvora v řízení o kasačním opravném prostředku je omezena na posuzování právního řešení, které bylo uplatněno na důvody projednávané v prvním stupni (rozsudek ze dne 4. března 2021, Komise v. Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, bod 47 a citovaná judikatura), Soudní dvůr nemůže v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku rozhodnout o důvodech a argumentech, které nebyly přezkoumány Tribunálem, zejména o těch, které se týkají otázky, zda dotčené opatření představuje z věcného hlediska „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 81 Konečně zatřetí, pokud jde o argumentaci vycházející z porušení Evropské dohody, která je předmětem druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku, tato argumentace musí být v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 77 tohoto rozsudku považována za přípustnou. Komise totiž v rámci této argumentace tvrdí, že se Tribunál dopustil v bodě 87 napadeného rozsudku nesprávného právního posouzení, když v rozporu s články 267 a 344 SFEU odmítl relevanci rozsudku ze dne 6. března 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), z důvodu, že rozhodčí soud nebyl povinen uplatnit unijní právo na skutkové okolnosti, které mu byly

předloženy a nastaly před přistoupením Rumunska k Unii. V tomto ohledu je irrelevantní, že tato argumentace případně nemá vztah ke zjištěním učiněným Komisí ve sporném rozhodnutí, jelikož sporné rozhodnutí není, jak bylo připomenuto v bodě 77 tohoto rozsudku, předmětem kasačního opravného prostředku.

- 82 První část prvního důvodu kasačního opravného prostředku a obě části druhého důvodu kasačního opravného prostředku jsou proto přípustné.

K věci samé

Argumentace účastníků řízení

– K první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku

- 83 V první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku Komise uvádí, že Tribunál měl v bodech 68 až 80 a 86 napadeného rozsudku neprávem za to, že nárok žalobců v rozhodčím řízení na náhradu škody přiznanou rozhodčím nálezem byl posledně uvedeným přiznán dne 22. února 2005, tedy před přistoupením Rumunska k Unii, když tento stát zrušil dotčený režim daňových pobídek, a tudíž zrušení tohoto režimu představuje dotčené opatření státní podpory, ačkoli je tato podpora tvořena vyplacením této náhrady škody po tomto přistoupení.
- 84 Z toho podle Komise vyplývá, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení spočívajícího v nesprávném výkladu a použití judikatury Soudního dvora týkající se data, ke kterému je státní podpora poskytnuta, pro účely výkonu pravomoci, kterou má Komise na základě článku 108 SFEU. Z tohoto nesprávného právního posouzení plyne další nesprávné právní posouzení spočívající v nesprávné právní kvalifikaci skutkových okolností týkajících se opatření, kterým Rumunsko poskytlo dotčenou údajnou státní podporu.
- 85 Otázka, zda Komise měla pravomoc přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU, podle jejího názoru závisí na datu, ke kterému Rumunsko přijalo opatření, které může představovat státní podporu. V tomto ohledu z judikatury Soudního dvora vycházející z rozsudku ze dne 21. března 2013, Magdeburger Mühlenwerke (C-129/12, EU:C:2013:200, body 40 a 41), podle jejího názoru vyplývá, že existence právního titulu, na jehož základě lze požadovat okamžité vyplacení podpory, představuje právní kritérium kvalifikace státní podpory.
- 86 V projednávaném případě přitom žalobcům v rozhodčím řízení vznikl dotčený nárok na náhradu škody až poté, co se rozhodčí nález stal vykonatelným na základě vnitrostátního práva. Bezpodmínečný nárok na vyplacení náhrady škody přiznané za zrušení dotčeného režimu daňových pobídek totiž vyplývá z uvedeného nálezu ve spojení s vnitrostátním právem, které Rumunsku ukládá povinnost tento nález vykonat. Ve sporném rozhodnutí proto bylo vyplacení této náhrady škody Rumunskem, ať již dobrovolné nebo povinné, správně kvalifikováno jako státní podpora. Vzhledem k tomu, že tato státní podpora byla poskytnuta po přistoupení Rumunska k Unii, Komise tedy měla pravomoc toto rozhodnutí přijmout.
- 87 Každopádně je podle jejího názoru třeba zohlednit nutnost zajistit, aby zákaz státních podpor stanovený v čl. 64 odst. 1 písm. iii) Evropské dohody a v čl. 107 odst. 1 SFEU nebyl obcházen prostřednictvím rozhodčí doložky obsažené v BIT, která je závazná pro členské státy. Tribunál podle jejího názoru nezohlednil tento kontext v napadeném rozsudku.

- 88 European Food a další a Viorel Micula a další mají za to, že Tribunál správně uplatnil zásady týkající se data, ke kterému jsou státní podpory poskytnuty, jak vyplývají z judikatury Soudního dvora.
- 89 Z rozsudku ze dne 21. března 2013, Magdeburger Mühlenwerke (C-129/12, EU:C:2013:200, body 40 a 41), totiž podle jejich názoru vyplývá, že státní podpory musí být považovány za poskytnuté ke dni, ke kterému je právo na jejich získání přiznáno příjemci na základě použitelné vnitrostátní právní úpravy. Pokud jde o náhradu škody, je třeba mít za to, že nárok na náhradu škody vzniká dnem, kdy došlo k události vedoucí ke vzniku této škody, přičemž jakákoli následná událost je vedlejší a nemění povahu nebo hodnotu nároků získaných ke dni škodné události.
- 90 Tribunál tedy v bodě 75 napadeného rozsudku právem rozhodl, že nárok na náhradu škody potvrzený rozhodčím nálezem vznikl dne 22. února 2005, když Rumunsko v rozporu s BIT zrušilo dotčený režim daňových pobídek, a Komise tudíž neměla pravomoc přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU. Tribunál tedy měl správně za to, že Komise nesprávně dospěla k závěru, že údajná státní podpora byla poskytnuta vyplacením náhrady škody přiznané tímto nálezem.
- 91 Zejména datum, ke kterému byl rozhodčí nález začleněn do vnitrostátního právního řádu, je irelevantní. Tento nález totiž nevedl ke vzniku práv, která neexistovala před přistoupením Rumunska k Unii, jelikož rozhodnutí, ať již vydané v soudním či rozhodčím řízení, které přiznává náhradu škody způsobené protiprávním jednáním, nemá konstitutivní povahu, nýbrž deklaratorní povahu vzhledem k právům a povinnostem vzniklým v době, kdy došlo k tomuto protiprávnímu jednání. Mimoto na základě článku 54 Úmluvy ICSID je Rumunsko povinno uznat a vykonat rozhodčí nález bez ohledu na status tohoto nálezu v rumunském procesním právu.
- 92 Tribunál měl tedy správně za to, že provedení rozhodčího nálezu představuje pouze výkon práva, které vzniklo dne 22. února 2005, neboť tento nález ani jeho registrace v Rumunsku a ani jeho následný výkon ve vztahu k posledně uvedenému nepřiznávají žalobcům v rozhodčím řízení žádnou dodatečnou výhodu oproti právům, kterých již k tomuto datu požívali.
- 93 Žalobcům v rozhodčím řízení mimoto nebyl nárok na náhradu škody, jejíž vyplacení bylo sporným rozhodnutím kvalifikováno jako státní podpora, přiznán na základě zrušení dotčeného režimu daňových pobídek, ale na základě porušení BIT Rumunskem. Rozhodčí soud tak mohl s konečnou platností určit odpovědnost Rumunska za toto porušení před přistoupením tohoto státu k Unii. Rozhodčí nález ani výpočet přesné výše přiznané náhrady škody tedy nejsou relevantní pro účely určení data, ke kterému je právo na získání státní podpory přiznáno jejím příjemcům.

– K druhému důvodu kasačního opravného prostředku

- 94 V první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Komise tvrdí, že Tribunál tím, že v bodech 66, 67 a 80 až 88 napadeného rozsudku rozhodl, že unijní právo není *ratione temporis* použitelné na náhradu škody přiznanou rozhodčím nálezem z důvodu, že všechny události vedoucí k této náhradě škody nastaly před přistoupením Rumunska k Unii, porušil článek 2 Aktu o přistoupení, vykládaný ve světle judikatury Soudního dvora, jak vyplývá zejména z rozsudku ze dne 12. září 2013, Kuso (C-614/11, EU:C:2013:544, bod 25), podle které se unijní právo použije na budoucí účinky situace, která vznikla za platnosti dřívějšího pravidla. Unijní právo se zejména od data přistoupení nového členského státu použije na všechny probíhající situace.

- 95 Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě rozhodčí řízení probíhalo ke dni přistoupení Rumunska k Unii, rozhodovací proces rozhodčího soudu představoval k tomuto datu probíhající situaci. Podle zjištění rozhodčího soudu mimoto žalobci v rozhodčím řízení utrpěli škodu, o jejíž náhradu žádají, postupně v období od roku 2005 do roku 2011.
- 96 Z toho podle jejího názoru vyplývá, že vydání rozhodčího nálezu vedlo k použití unijního práva, jelikož vytvořil práva, která před přistoupením Rumunska k Unii neexistovala, a pomocí komplexního ekonomického posouzení určil výši náhrady škody. Účinky tohoto nálezu tak představují budoucí účinky situace, která vznikla před tímto přistoupením. Uvedený nález nelze tedy považovat za uznání práva, které vzniklo ke dni, kdy Rumunsko zrušilo dotčený režim daňových pobídek.
- 97 Naopak zrušení tohoto režimu a rozhodčí nález představují podle Komise dva odlišné právní akty, kdy první akt zaručuje dodržení čl. 64 odst. 1 písm. iii) Evropské dohody a druhý akt přiznává náhradu škody za zrušení režimu státních podpor neslučitelného s tímto ustanovením. Tato situace je podle jejího názoru srovnatelná se situací zkoumanou ve věci, v níž byl vydán rozsudek ze dne 29. června 2004, Komise v. Rada (C-110/02, EU:C:2004:395), ve kterém Soudní dvůr rozhodl, že unijní právo zakazuje obcházet rozhodnutí Komise, kterým se státní podpora prohlašuje za neslučitelnou s vnitřním trhem, prostřednictvím druhého právního aktu, který přiznává náhradu škody jako kompenzaci za vrácení podpor, k němuž jsou příjemci této státní podpory na základě tohoto rozhodnutí povinni.
- 98 Ve druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Komise tvrdí, že Tribunál každopádně tím, že rozhodl, že unijní právo není *ratione temporis* použitelné na náhradu škody přiznanou rozhodčím nálezem, porušil Evropskou dohodu, jelikož tato dohoda, která je součástí unijního práva, se vztahuje na všechny události předcházející přistoupení, které vedly k této náhradě škody. Článek 64 odst. 1 písm. iii) této dohody zakázal Rumunsku poskytnout neschválené státní podpory během období předcházejícího jeho přistoupení k Unii.
- 99 Komise je toho názoru, že toto nesprávné právní posouzení vedlo Tribunál k tomu, že se v bodě 87 napadeného rozsudku dopustil dalšího nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že situace dotčená v projednávané věci je z tohoto důvodu odlišná od situace, v níž byl vydán rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158). Rozhodčí soud totiž sám uznal, že Evropská dohoda je součástí práva, které má použít na spor, jenž mu byl předložen. V projednávané věci se tedy jedná o soukromé rozhodčí řízení, které nahrazuje soudní systém Unie za účelem vyřešení sporů v oblasti unijního práva. Tribunál v důsledku toho porušil články 267 a 344 SFEU.
- 100 European Food a další a Viorel Micula a další uvádí, že první část druhého důvodu kasačního opravného prostředku v plném rozsahu vychází z nesprávného tvrzení, že nárok na náhradu škody, který vznikl při porušení BIT, zakládá budoucí účinky po přistoupení Rumunska k Unii.
- 101 Tvrdí, že z judikatury Soudního dvora, zejména z rozsudku ze dne 15. června 1999, Andersson a Wåkerås-Andersson (C-321/97, EU:C:1999:307, bod 31), a rozsudku ze dne 10. ledna 2006, Ynos (C-302/04, EU:C:2006:9, bod 36), vyplývá, že unijní právo, zejména články 107 a 108 SFEU, se nevztahuje na opatření podpory poskytnutá před přistoupením Rumunska k Unii. Omezené okolnosti, za kterých Komise může zkoumat taková opatření podpory, totiž podle jejich názoru vyplývají z relevantních ustanovení aktů přistoupení, a nikoli z obecné zásady unijního práva.

- 102 V projednávaném případě přitom rozhodčí nález nevytvořil práva, která neexistovala před přistoupením Rumunska k Unii, ale musí být chápán jako prohlášení, podle kterého byla porušena práva, která existovala před tímto přistoupením. Ani vyplacení náhrady škody nevyvolalo budoucí účinky, ale představovalo pouze výkon nároku na náhradu škody, který byl rozhodčím nálezem pouze potvrzen a vyčíslen.
- 103 Dotčený nárok na náhradu škody totiž vznikl porušením BIT Rumunskem v důsledku způsobu, jakým před svým přistoupením k Unii zrušilo dotčený režim daňových pobídek. Všechny události nezbytné k založení odpovědnosti Rumunska tak nastaly před přistoupením. V tomto ohledu je irelevantní, že výpočet výše náhrady škody vyžadoval komplexní ekonomickou analýzu.
- 104 European Food a další a Viorel Micula a další uvádí, že porušení BIT a přiznání náhrady škody tedy nepředstavují dva odlišné právní akty. V důsledku toho nelze učinit žádnou analogii s věcí, v níž byl vydán rozsudek ze dne 29. června 2004, Komise v. Rada (C-110/02, EU:C:2004:395), ve kterém dotýčný členský stát jednak stanovil režim podpor, který byl zrušen v návaznosti na rozhodnutí Komise, kterým byl prohlášen za neslučitelný s vnitřním trhem a kterým bylo tomuto členskému státu uloženo zajistit navrácení individuálních podpor poskytnutých na základě uvedeného režimu, a jednak poskytl příjemcům těchto podpor nové podpory ve stejné výši, které měly neutralizovat důsledky vrácení, k němuž byli příjemci povinni. Naproti tomu náhrada škody přiznaná rozhodčím nálezem má nahradit škodu způsobenou porušením BIT. Mimoto vzhledem k tomu, že tento nález byl přijat nezávislým rozhodčím soudem, není aktem přičitatelným rumunskému státu.
- 105 Komise každopádně nemá podle jejich názoru pravomoc požadovat vrácení náhrady škody přiznané rozhodčím nálezem v rozsahu, v němž má nahradit škodu způsobenou před přistoupením Rumunska k Unii. Kdyby totiž dotčený režim daňových pobídek nebyl zrušen, na podpory poskytnuté na základě tohoto režimu během tohoto období by se nevztahovaly kontrolní pravomoci, které má Komise na základě článku 108 SFEU.
- 106 Pokud jde o druhou část druhého důvodu kasačního opravného prostředku, Tribunál se nedopustil nesprávného výkladu či použití Evropské dohody. Je pravda, že vzhledem k tomu, že tato dohoda je mezinárodní dohodou uzavřenou Unií, jejími členskými státy a Rumunskem, je nedílnou součástí unijního právního řádu. Před přistoupením Rumunska k Unii však taková dohoda není pro tento stát součástí unijního práva. Pod unijní právo spadá pouze ve vztahu k samotné Unii a členským státům.
- 107 Tribunál mimoto neporušil články 267 a 344 SFEU, když měl v bodě 87 napadeného rozsudku za to, že závěry učiněné Soudním dvorem v rozsudku ze dne 6. března 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), se v projednávané věci neuplatní. Uvedený rozsudek se totiž týká situace, kdy členský stát souhlasí s tím, že ze soudního systému Unie vyloučí spory, které se týkají výkladu a uplatnění unijního práva. Tak tomu však není v projednávaném případě, jelikož Rumunsko nemělo v době podání žaloby k rozhodčímu soudu postavení členského státu a Evropská dohoda nespadá ve vztahu k Rumunsku pod unijní právo.

Závěry Soudního dvora

- 108 V prvních částech prvního a druhého důvodu kasačního opravného prostředku Komise v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že Komise neměla na základě článku 108 SFEU pravomoc přijmout sporné rozhodnutí. V tomto rozhodnutí měla Komise za to, že vyplacení náhrady, kterou rozhodčí soud v nálezu vydaném po přistoupení

Rumunsko k Unii přiznal za škodu, kterou žalobci v rozhodčím řízení údajně utrpěli z důvodu, že tento členský stát před svým přistoupením zrušil dotčený režim daňových pobídek, a to údajně v rozporu s BIT, představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, která je protiprávní a neslučitelná s vnitřním trhem.

- 109 Je třeba připomenout, že článek 108 SFEU stanoví postup kontroly opatření, která mohou představovat „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Článek 108 odst. 3 SFEU zejména stanoví preventivní kontrolu záměrů nových podpor. Cílem takto vytvořené prevence je, aby byly poskytovány pouze státní podpory slučitelné s vnitřním trhem ve smyslu čl. 107 odst. 3 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. března 2020, Tesco-Global Áruházak, C-323/18, EU:C:2020:140, bod 31 a citovaná judikatura).
- 110 Oznamovací povinnost představuje jeden ze základních prvků tohoto postupu kontroly. V rámci tohoto postupu mají členské státy povinnost oznámit Komisi každé opatření, které směřuje k poskytnutí nebo změně „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a dále neprovádět takové opatření v souladu s čl. 108 odst. 3 SFEU, dokud tento orgán nepřijme konečné rozhodnutí týkající se uvedeného opatření (rozsudek ze dne 24. listopadu 2020, Viasat Broadcasting UK, C-445/19, EU:C:2020:952, bod 19 a citovaná judikatura).
- 111 Posledně uvedená povinnost má přímý účinek ve vztahu ke všem orgánům členských států (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. března 2019, Eesti Pagar, C-349/17, EU:C:2019:172, body 88 a 90).
- 112 Jak Tribunál právem připomněl v bodech 66, 67 a 79 napadeného rozsudku, unijní právo, a zejména článek 108 SFEU, se v souladu s článkem 2 Aktu o přistoupení stalo v Rumunsku použitelným ode dne 1. ledna 2007, tedy od data přistoupení tohoto státu k Unii, a to za podmínek stanovených v tomto aktu (obdobně viz rozsudek ze dne 29. listopadu 2012, Kremikovtzi, C-262/11, EU:C:2012:760, bod 50).
- 113 Z toho plyne, že jak Tribunál rovněž uvedl v bodech 67 a 79 napadeného rozsudku, od tohoto data Komise získala pravomoc, která jí umožňuje na základě článku 108 SFEU kontrolovat opatření přijatá tímto členským státem, která mohou představovat „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 114 Tribunál z toho v podstatě v bodě 68 uvedeného rozsudku správně dovodil, že za účelem určení, zda Komise měla pravomoc přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU, je třeba určit datum, ke kterému bylo přijato opatření, které podle tohoto rozhodnutí vedlo ke „státní podpoře“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.
- 115 Podle ustálené judikatury Soudního dvora, na kterou Tribunál odkazuje v bodě 69 téhož rozsudku, musí být státní podpory považovány za „poskytnuté“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU k datu, ke kterému je právo na jejich získání přiznáno příjemci na základě použitelné vnitrostátní právní úpravy (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. března 2013, Magdeburger Mühlenwerke, C-129/12, EU:C:2013:200, bod 40; rozsudek ze dne 6. července 2017, Nerea, C-245/16, EU:C:2017:521, bod 32, a rozsudek ze dne 19. prosince 2019, Arriva Italia a další, C-385/18, EU:C:2019:1121, bod 36).
- 116 V projednávaném případě, jak vyplývá z napadeného rozsudku, zejména z jeho bodů 74 až 78 a 80, měl Tribunál za to, že nárok na náhradu škody přiznanou rozhodčím nálezem, jejíž vyplacení vedlo podle sporného rozhodnutí k poskytnutí státní podpory, vznikl a stal se účinným

v okamžiku, kdy Rumunsko – údajně v rozporu s BIT – zrušilo dotčený režim daňových pobídek. Podle Tribunálu tento nálezn představuje pouze vedlejší prvek ve vztahu k této náhradě škody, jelikož vzhledem k tomu, že se omezuje na určení přesné škody, kterou žalobci v rozhodčím řízení utrpěli z důvodu tohoto zrušení, představuje pouhé uznání nároku vzniklého v okamžiku tohoto zrušení, zatímco následné vyplacení představuje pouze výkon uvedeného nároku.

- 117 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že je pravda, jak Tribunál uvedl v bodech 72 a 73 napadeného rozsudku, že náhrada přiznaná rozhodčím nálezem má vzhledem k tomu, že má nahradit škodu, kterou žalobci v rozhodčím řízení údajně utrpěli z důvodu, že Rumunsko – údajně v rozporu s BIT – zrušilo dotčený režim daňových pobídek, svůj původ v tomto zrušení, které je skutečností vedoucí ke vzniku škody, za kterou byla tato náhrada přiznaná.
- 118 Je rovněž pravda, že nelze vyloučit, že podle zásad vyplývajících z vnitrostátních právních předpisů v oblasti občanskoprávní odpovědnosti vzniká takový nárok na náhradu k datu zrušení tohoto režimu, jak Tribunál uvedl v bodech 74 a 75 napadeného rozsudku.
- 119 Je však třeba připomenout, že cílem pravidel zavedených Smlouvou o FEU v oblasti státních podpor je zachování hospodářské soutěže na vnitřním trhu (rozsudek ze dne 6. listopadu 2018, Scuola Elementare Maria Montessori v. Komise, Komise v. Scuola Elementare Maria Montessori a Komise v. Ferracci, C-622/16 P až C-624/16 P, EU:C:2018:873, bod 43 a citovaná judikatura).
- 120 Smlouva o FEU, zejména článek 108 SFEU, za tímto účelem přiznala Komisi, jak bylo připomenuto v bodech 109 a 110 tohoto rozsudku, pravomoc určit, zda opatření představuje „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, a tudíž jí svěřila pravomoc zajistit, aby opatření splňující podmínky uvedené v tomto ustanovení nebyla prováděna členskými státy nebo jimi byla prováděna až poté, co jsou prohlášena za slučitelná s vnitřním trhem.
- 121 V tomto ohledu z ustálené judikatury Soudního dvora vyplývá, že kvalifikace opatření jako „státní podpory“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU předpokládá splnění čtyř podmínek, a sice aby se jednalo o státní zásah nebo zásah za použití státních prostředků, tento zásah byl způsobilý ovlivnit obchod mezi členskými státy, přiznával selektivní výhodu svému příjemci a narušoval nebo hrozil narušením hospodářské soutěže. Tato výhoda musí být mimoto přičitatelná státu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. března 2021, Poste Italiane a Agenzia delle entrate – Riscossione, C-434/19 a C-435/19, EU:C:2021:162, body 37 a 39 a citovaná judikatura).
- 122 Je třeba rovněž připomenout, že pojem „výhoda“, vnitřně spjatý s kvalifikací opatření jako státní podpory, má objektivní povahu, nezávisle na důvodech autorů opatření, o které se jedná. Povaha cílů sledovaných státními opatřeními, a jejich odůvodnění tak nemají žádný vliv na jejich kvalifikaci jako státní podpory. Článek 107 odst. 1 SFEU totiž nerozlišuje podle důvodů nebo cílů státních zásahů, ale definuje je podle jejich účinků (rozsudek ze dne 4. března 2021, Komise v. Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, bod 61 a citovaná judikatura).
- 123 Ve světle těchto úvah se jeví, že jak uvedl generální advokát v bodě 125 svého stanoviska, rozhodujícím prvkem pro určení data, ke kterému bylo právo na státní podporu přiznáno jejím příjemcům určitým opatřením, je nabytí jistého nároku na získání této podpory ze strany příjemců a odpovídající závazek státu uvedenou podporu poskytnout. K tomuto datu totiž takové opatření může vést k narušení hospodářské soutěže, které může ovlivnit obchod mezi členskými státy ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

- 124 V projednávaném případě je přitom třeba konstatovat, že nárok na náhradu škody, kterou žalobci v rozhodčím řízení údajně utrpěli z důvodu, že byl – údajně v rozporu s BIT – zrušen dotčený režim daňových pobídek, byl přiznán až rozhodčím nálezem. Žalobci v rozhodčím řízení totiž mohli obdržet skutečné vyplacení této náhrady až po ukončení rozhodčího řízení, které posledně uvedení za tímto účelem zahájili na základě rozhodčí doložky obsažené v článku 7 BIT.
- 125 Z toho plyne, že i když – jak Tribunál opakovaně uvedl v napadeném rozsudku – zrušení dotčeného režimu daňových pobídek, ke kterému údajně došlo v rozporu s BIT, představuje skutečnost vedoucí ke vzniku škody, dotčený nárok na náhradu škody byl přiznán pouze rozhodčím nálezem, který tím, že vyhověl návrhu podanému žalobci v rozhodčím řízení, nejenom konstatoval existenci tohoto nároku, ale rovněž vyčíslil jeho výši.
- 126 Z toho vyplývá, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodech 75 a 78 napadeného rozsudku rozhodl, že státní podpora, které se týká sporné rozhodnutí, byla poskytnuta ke dni zrušení dotčeného režimu daňových pobídek.
- 127 Tribunál se proto rovněž dopustil nesprávného právního posouzení, když měl v bodech 79 a 92 napadeného rozsudku za to, že Komise neměla pravomoc přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU.
- 128 Žádný z argumentů uplatněných European Food a dalšími a Viorelem Miculou a dalšími nemůže toto posouzení zpochybnit.
- 129 Zaprvé argument, že rozhodčí soud, jemuž byla věc předložena před přistoupením Rumunska k Unii, mohl rozhodnout před tímto přistoupením, je čistě spekulativní, a musí být proto odmítnut.
- 130 Zadruhé argument, že rozhodčí nález nemá na rozdíl od situace dotčené v rozsudku ze dne 29. června 2004, Komise v. Rada (C-110/02, EU:C:2004:395), za cíl obnovit režim státních podpor, který byl předtím Komisí prohlášen za neslučitelný s vnitřním trhem na základě čl. 108 odst. 2 SFEU, nýbrž přiznává náhradu škody způsobené údajným porušením BIT, a není navíc přičitatelný státu, takže se na tento nález nevztahuje čl. 107 odst. 1 SFEU, musí být odmítnut jako irrelevantní pro účely přezkumu tohoto kasačního opravného prostředku.
- 131 Jak totiž vyplývá z bodu 80 tohoto rozsudku, otázka, zda náhrada škody přiznaná uvedeným nálezem může představovat „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, zejména ve světle judikatury vycházející z rozsudku ze dne 27. září 1988, Asteris a další (106/87 až 120/87, EU:C:1988:457, body 23 a 24), podle které má taková podpora naprosto jinou právní povahu než náhrada, kterou jsou vnitrostátní orgány případně povinny poskytnout jednotlivcům za škodu, kterou jim způsobily, není předmětem projednávaného kasačního opravného prostředku, a nespadá tedy do pravomoci Soudního dvora v rámci tohoto kasačního opravného prostředku.
- 132 Ostatně pravomoc, kterou má Komise na základě článku 108 SFEU, nemůže v žádném případě záviset na výsledku přezkumu otázky, zda dotčená náhrada škody může představovat „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, jelikož preventivní kontrola, kterou Komise provádí na základě článku 108 SFEU, má zejména za cíl, jak vyplývá z bodů 109 a 120 tohoto rozsudku, určit, zda tomu tak je.

- 133 Zatřetí, pokud jde o argument vycházející ze skutečnosti, že náhrada škody přiznaná rozhodčím nálezem má částečně, jak uvedl Tribunál v bodech 89 a 90 napadeného rozsudku, nahradit škodu, kterou žalobci v rozhodčím řízení údajně utrpěli v období předcházejícím přistoupení Rumunska k Unii, musí být rovněž odmítnut jako irelevantní.
- 134 Taková okolnost totiž na rozdíl od toho, co uvedl Tribunál v bodě 91 napadeného rozsudku, nemůže zpochybnit pravomoc Komise přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU, jelikož – jak vyplývá z bodů 124 až 127 tohoto rozsudku – nárok na tuto náhradu škody byl skutečně přiznán po tomto přistoupení vydáním rozhodčího nálezu.
- 135 V tomto ohledu je irelevantní, že Komise by na základě tohoto ustanovení neměla pravomoc kontrolovat před přistoupením Rumunska k Unii dotčený režim daňových pobídek, kdyby nebyl tímto státem zrušen. V tomto ohledu postačí konstatovat, že Komise ve sporném rozhodnutí s ohledem na pravidla Smlouvy o FEU v oblasti státních podpor nezkoumala tento režim daňových pobídek, který jelikož byl zrušen před tímto přistoupením, již ostatně pozbyl platnosti, jak uvádí sami European Food a další i Viorel Micula a další, ale zkoumala vyplacení náhrady škody na základě rozhodčího nálezu vydaného po uvedeném přistoupení.
- 136 Z toho plyne, že napadený rozsudek je stížen nesprávným právním posouzením, pokud jde zaprvé o určení data, ke kterému byla poskytnuta státní podpora, jíž se týká sporné rozhodnutí, a zadruhé o určení pravomoci Komise přijmout toto rozhodnutí na základě článku 108 SFEU.
- 137 Ostatně Tribunál se rovněž dopustil nesprávného právního posouzení, když v bodě 87 napadeného rozsudku rozhodl, že rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea (C-284/16, EU:C:2018:158), je v projednávané věci irelevantní.
- 138 Je třeba připomenout, že Soudní dvůr v uvedeném rozsudku rozhodl, že články 267 a 344 SFEU musí být vykládány v tom smyslu, že brání ustanovení mezinárodní dohody uzavřené mezi dvěma členskými státy, podle něhož investor z jednoho z těchto členských států může v případě sporu týkajícího se investic v druhém členském státě zahájit řízení proti poslední uvedenému členskému státu před rozhodčím soudem, jehož pravomoc je tento členský stát povinen uznat (rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, bod 60).
- 139 Uzavřením takové dohody totiž členské státy, které jsou jejími stranami, souhlasí s tím, že z pravomoci vlastních soudů, a tudíž ze systému procesních prostředků k soudu, jehož zavedení jim čl. 19 odst. 1 druhý pododstavec SEU ukládá v oblastech pokrytých unijním právem, budou vyňaty spory, jež se mohou týkat uplatnění nebo výkladu tohoto práva. Taková dohoda tedy může vést k situaci, kdy o těchto sporech nebude rozhodnuto způsobem zaručujícím plnou účinnost uvedeného práva (rozsudek ze dne 26. října 2021, PL Holdings, C-109/20, EU:C:2021:875, bod 45 a citovaná judikatura).
- 140 V projednávaném případě bylo od data přistoupení Rumunska k Unii unijní právo, mimo jiné články 107 a 108 SFEU, použitelné v tomto členském státě. Jak vyplývá ze skutečností ve spise připomenutých v bodě 27 tohoto rozsudku, je nesporné, že náhrada škody požadovaná žalobci v rozhodčím řízení se netýkala výhradně škod údajně způsobených před tímto datem přistoupení, takže na spor předložený rozhodčímu soudu nelze nahlížet tak, že všechny jeho prvky spadají do období, během kterého Rumunsko, které ještě nepřistoupilo k Unii, nebylo ještě vázáno pravidly a zásadami připomenutými v bodech 138 a 139 tohoto rozsudku.

- 141 Je přitom nesporné, že rozhodčí soud, kterému byl tento spor předložen, nespadá do soudního systému Unie, který členské státy musí na základě čl. 19 odst. 1 druhého pododstavce SEU zavést v oblastech pokrytých právem Unie a od přistoupení Rumunska k Unii nahradil mechanismus řešení sporů, které se mohou týkat výkladu nebo použití unijního práva.
- 142 Tento rozhodčí soud totiž není „soudem členského státu“ ve smyslu článku 267 SFEU a rozhodčí nález vydaný tímto rozhodčím soudem nepodléhá v souladu s články 53 a 54 Úmluvy ICSID žádnému přezkumu ze strany soudu členského státu, pokud jde o jeho soulad s unijním právem.
- 143 Na rozdíl od toho, co European Food a další a Viorel Micula a další tvrdili na jednání, toto posouzení nemůže být zpochybněno skutečností, že Rumunsko souhlasilo s možností, že spor proti němu bude předložen v rámci rozhodčího řízení podle BIT.
- 144 Takový souhlas totiž na rozdíl od souhlasu, který by byl udělen v rámci obchodní arbitráže, nemá svůj původ ve zvláštní dohodě odrážející autonomii vůle dotčených stran, ale vyplývá ze smlouvy uzavřené mezi dvěma státy, v rámci které tyto státy obecně a předem souhlasily s tím, že z pravomoci jejich vlastních soudů budou vyňaty spory, jež se mohou týkat výkladu nebo uplatnění unijního práva, ve prospěch rozhodčího řízení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 6. března 2018, Achmea, C-284/16, EU:C:2018:158, body 55 a 56, a rozsudek ze dne 2. září 2021, Moldavská republika, C-741/19, EU:C:2021:655, body 59 a 60).
- 145 Vzhledem k tomu, že systém soudních opravných prostředků stanovený ve Smlouvě o EU a Smlouvě o FEU nahradil od přistoupení Rumunska k Unii toto rozhodčí řízení, souhlas udělený tímto státem za tímto účelem je za těchto podmínek nyní zcela bezpředmětný.
- 146 S ohledem na výše uvedené je třeba vyhovět první části prvního důvodu kasačního opravného prostředku a oběma částem druhého důvodu kasačního opravného prostředku, aniž je třeba rozhodnout o ostatních argumentech uplatněných v tomto rámci ani o druhé části prvního důvodu kasačního opravného prostředku.
- 147 Vzhledem k tomu, že Tribunál napadeným rozsudkem zrušil sporné rozhodnutí, jak vyplývá z bodů 36 až 38 tohoto rozsudku, v podstatě pouze z toho důvodu, že Komise neměla pravomoc přijmout toto rozhodnutí na základě článku 108 SFEU, jelikož unijní právo nebylo *ratione temporis* použitelné na náhradu škody přiznanou rozhodčím nálezem, nesprávná právní posouzení uvedená v bodech 126, 127 a 136 tohoto rozsudku, kterými jsou stíženy tyto úvahy, odůvodňují sama o sobě zrušení napadeného rozsudku v plném rozsahu.
- 148 Za těchto podmínek je třeba zrušit napadený rozsudek, aniž je nutné zkoumat třetí důvod hlavního kasačního opravného prostředku či vedlejší kasační opravný prostředek, jelikož tento vedlejší kasační opravný prostředek, kterým se Španělské království dovolává porušení článku 19 SEU a článků 267 a 344 SFEU a nepřípustnosti žaloby v prvním stupni, se stal zcela bezpředmětným (obdobně viz rozsudek ze dne 22. dubna 2008, Komise v. Salzgitter, C-408/04 P, EU:C:2008:236, bod 17).

K žalobě před Tribunálem

- 149 V souladu s čl. 61 prvním pododstavcem druhou větou statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.

- 150 Tak je tomu v projednávané věci v případě první části prvního žalobního důvodu ve věci T-704/15, která vychází z nedostatku pravomoci Komise přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU, a první části druhého žalobního důvodu ve věcech T-624/15 a T-694/15, která vychází z absence výhody ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU poskytnuté vyplacením náhrady škody, a to v rozsahu, v němž tato část zčásti směřuje ke zpochybnění této pravomoci z důvodu, že údajná výhoda byla poskytnuta před přistoupením Rumunska k Unii.
- 151 Z důvodů uvedených v bodech 123 až 127 tohoto rozsudku má totiž Komise pravomoc přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU, jelikož právo na státní podporu uvedené v tomto rozhodnutí bylo přiznáno rozhodčím nálezem po přistoupení Rumunska k Unii.
- 152 V tomto ohledu je irelevantní, že článek 1 sporného rozhodnutí, jak zdůraznili European Food a další a Viorel Micula a další, kvalifikuje jako „státní podporu“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU nikoli nárok na náhradu škody plynoucí z vydání rozhodčího nálezu, jak by mohly podle nich naznačovat body 137 a 144 odůvodnění tohoto rozhodnutí, ale vyplacení této náhrady škody. Tyto důvody totiž nemají vliv na datum vydání tohoto nálezu, a tudíž nemohou zpochybnit pravomoc Komise přijmout uvedené rozhodnutí na základě článku 108 SFEU.
- 153 Je tedy třeba zamítnout první část prvního žalobního důvodu ve věci T-704/15 a první část druhého žalobního důvodu ve věcech T-624/15 a T-694/15 v rozsahu, v němž mají zpochybnit pravomoc Komise přijmout sporné rozhodnutí na základě článku 108 SFEU.
- 154 Tribunál naproti tomu nezkoumal ostatní argumenty, části a důvody uplatněné European Food a dalšími a Vioelem Miculou a dalšími na podporu jejich žalob, které se týkají opodstatněnosti sporného rozhodnutí, zejména otázky, zda opatření uvedené v tomto rozhodnutí splňuje z věcného hlediska podmínky uvedené v čl. 107 odst. 1 SFEU. Přezkum této části žaloby přitom vyžaduje provedení komplexních skutkových posouzení, ke kterým Soudní dvůr nemá všechny nezbytné skutkové poznatky (obdobně viz rozsudek ze dne 16. září 2021, Komise v. Belgie a Magnetrol International, C-337/19 P, EU:C:2021:741, bod 170).
- 155 Soudní dvůr je proto toho názoru, že pokud jde o tyto ostatní argumenty, části a důvody, soudní řízení nedovoluje, aby vydal sám konečné rozhodnutí ve věci, a je tedy třeba vrátit věc Tribunálu, aby o nich rozhodl.

K nákladům řízení

- 156 Vzhledem k tomu, že věc se vrací zpět Tribunálu, je třeba stanovit, že o nákladech řízení souvisejících s tímto řízením o kasačním opravném prostředku bude rozhodnuto později.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (velký senát) rozhodl takto:

- 1) Rozsudek Tribunálu Evropské unie ze dne 18. června 2019, European Food a další v. Komise (T-624/15, T-694/15 a T-704/15, EU:T:2019:423), se zrušuje.**
- 2) Není důvodné rozhodnout o vedlejších kasačním opravném prostředku.**
- 3) Věc se vrací zpět Tribunálu Evropské unie, aby rozhodl o důvodech a argumentech, které mu byly předloženy a o kterých Soudní dvůr Evropské unie nerozhodl.**

4) O nákladech řízení bude rozhodnuto později.

Podpisy.